

Περιεχόμενα

Πρόλογος στην Ελληνική Έκδοση	11
Πρόλογος	13
Μια Ξεnáγηση στο Βιβλίο	15
Οι Συγγραφείς	17
Ευχαριστίες του Εκδότη	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΙΣΤΟΡΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Στοιχεία Ιστορικής Αναδρομής	22
Ερευνητικές Μέθοδοι	24
Αρχαιακές Προσεγγίσεις	25
Συσχετιστικές Προσεγγίσεις	26
Πειραματικές Προσεγγίσεις	27
Εργαστηριακά Πειράματα	27
Διαδικτυακά Πειράματα	31
Πειράματα Πεδίου	32
Ποιοτικές Προσεγγίσεις	34
Ερευνητική Δεοντολογία	36
Αναπαραγωγή της Έρευνας	37
Περίληψη Κεφαλαίου	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΙΤΙΑΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

Ο Απλοϊκός Επιστήμονας	41
Η Θεωρία της Αιτιακής Απόδοσης	42
Είδη Αιτιακής Απόδοσης	42
Κάνοντας Αιτιακές Αποδόσεις	43
Θεωρία Επαγωγικής Αντιστοίχισης	43
Το Μοντέλο Συνδιακύμανσης	45
Μεροληψίες της Αιτιακής Απόδοσης	48
Το Θεμελιώδες Σφάλμα της Αιτιακής Απόδοσης	48
Η Μεροληψία Αυτουργού-Παρατηρητή	49
Αυτοεξυπηρετική Μεροληψία της Αιτιακής Απόδοσης	50
Διομαδικές Αιτιακές Αποδόσεις	51
Αιτιακή Απόδοση και Κοινωνικές Διαδικασίες	51
Κοινωνικές Αναπαραστάσεις	54
Περίληψη Κεφαλαίου	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΝΟΗΣΗ

Ο Γνωστικός Φιλάργυρος ή Απλοϊκός Επιστήμονας	59
Ευρετικές Μέθοδοι	60
Η Ευρετική της Αντιπροσωπευτικότητας	60
Η Ευρετική της Διαθεσιμότητας	61
Το Φαινόμενο της Πλασματικής Συναίνεσης	62
Η Ευρετική της Αγκυροβόλησης	63
Κινητοποιημένος Τακτικιστής	63
Κοινωνική Κατηγοριοποίηση	67
Βασικές Αρχές	67
Περιεχόμενο της Κατηγορίας	68
Δομή της Κατηγορίας	69
Γιατί Κατηγοριοποιούμε; 70	
Πότε Κατηγοριοποιούμε; 71	
Συνέπειες της Κατηγοριοποίησης	71
Προκατάληψη	74
Ασυνείδητη Συμπεριφορά	74
Στερεοτυπική Απειλή	75
Θεωρίες Διπλής Διαδικασίας	80
Περίληψη Κεφαλαίου	83

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΤΑΣΕΙΣ

Διαμόρφωση Στάσεων	88
Απλή Έκθεση	88
Συνειρμική Μάθηση	91
Αυτοαντίληψη	92
Λειτουργική Προσέγγιση	95
Η Λειτουργία της Χρηστικότητας	96
Η Λειτουργία της Γνώσης	96
Η Λειτουργία της Άμυνας του Εγώ	96
Η Λειτουργία της Έκφρασης Αξιών	96
Στάσεις και Συμπεριφορά	97
Καθοριστικοί Παράγοντες της Σχέσης Στάσης-Συμπεριφοράς	97

<i>Μερικότητα</i>	98
<i>Χρόνος</i>	98
<i>Αυτεπίγνωση</i>	98
<i>Προσβασιμότητα Στάσης</i>	98
<i>Ισχύς Στάσης</i>	99
Θεωρία Προσχεδιασμένης Συμπεριφοράς	99
Προθέσεις για την Πραγματοποίηση μιας Συμπεριφοράς	101
Λογική Πράξη έναντι Αυθορητισμού	103
Αλλαγή Στάσης	105
Γνωστική Ασυμφωνία	105
<i>Παράγοντες που Επηρεάζουν την Ασυμφωνία</i>	107
<i>Ασυμφωνία ή Αυτοαντίληψη</i>	107
Πειθώ	108
Μοντέλα Διπλής Διαδικασίας	108
Καθοριστικοί Παράγοντες για την Επιλογή της Οδού Επεξεργασίας	108
Περιφερειακά Ενδεικτικά Σχήματα	111
Περίληψη Κεφαλαίου	113

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΡΡΟΗ

Κοινωνικοί Άγραφοι Κανόνες/Νόρμες	118
Πώς Αναπτύσσονται οι Κοινωνικοί Άγραφοι Κανόνες/Νόρμες	118
<i>Αββαιότητα και Άγραφοι Κοινωνικοί Κανόνες/Νόρμες</i>	119
<i>Οι Άγραφοι Κανόνες ως Ομαδικές Στάσεις</i>	121
Συμμόρφωση	121
Το Πείραμα του Asch για τη Συμμόρφωση	122
Ερμηνεία της Συμμόρφωσης	124
Παράγοντες που Ρυθμίζουν τη Συμμόρφωση	126
<i>Ρυθμιστικοί Παράγοντες της Κανονιστικής Επιρροής</i>	126
<i>Ρυθμιστικοί Παράγοντες της Πληροφοριακής Επιρροής</i>	127
Αντίκτυπος της Επιρροής στους Κοινωνικούς Άγραφους Κανόνες/Νόρμες	129
<i>Πόλωση της Ομάδας</i>	129
Μειονοτική Επιρροή	133
Συνέπεια και Σιγουριά	133
Πώς Ασκούν Επιρροή οι Μειονότητες	134
Υπακοή	135
Η Μελέτη του Milgram για την Υπακοή	135
Ερμηνεία της Υπακοής	137
Καθοριστικοί Παράγοντες της Υπακοής	138
Θεωρία του Κοινωνικού Αντίκτυπου	139
Οι Άγραφοι Κανόνες/Νόρμες ως Ωθήσεις	140
Περίληψη Κεφαλαίου	140

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Ομάδες και Παραγωγικότητα	145
Τι Είναι Ομάδα;	145
Οντολογικότητα	146
Κοινωνική Διευκόλυνση και Κοινωνική Αναστολή	146
Ερμηνείες για την Κοινωνική Διευκόλυνση και την Κοινωνική Αναστολή	147
<i>Θεωρία των Ενορμήσεων</i>	147
<i>Συναίσθηση Αξιολόγησης</i>	149
<i>Θεωρία Αντιπερισπασμού-Σύγκρουσης</i>	150
Κοινωνική Ολιγωρία	152
<i>Διάχυση Ευθύνης και Σύνθετα Έργα</i>	153
Ηγεσία	157
Τι Είναι Αυτό που Κάνει Κάποιον/α Ηγέτη;	157
<i>Καθοριστικοί Παράγοντες Προσωπικότητας</i>	157
<i>Καθοριστικοί Παράγοντες ως προς τις Συνθήκες/Κατάσταση</i>	158
Ύψος Ηγεσίας	159
<i>Αυταρχική, Δημοκρατική και Laissez-faire Ηγεσία</i>	159
<i>Ηγεσία Εστιασμένη στο Έργο ή στο Κοινωνικο-συναισθηματικό Κλίμα</i>	160
<i>Μετασχηματιστική Ηγεσία</i>	161
Θεωρίες για τις Συνθήκες και το Ύψος	163
<i>Αλληλεπίδραση Ηγέτη - Κατάστασης</i>	163
<i>Αλληλεπίδραση Ηγέτη - Ομάδας</i>	164
<i>Ο Γυάλινος Κρημνός</i>	166
Περίληψη Κεφαλαίου	167

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΕΑΥΤΟΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Αυτεπίγνωση	172
Ανάπτυξη της Αυτεπίγνωσης	172
Νευρολογική Βάση της Αυτεπίγνωσης	172
Παροδικές Διαφορές στην Αυτεπίγνωση	172
Χρόνιες Διαφορές στην Αυτεπίγνωση	175
Οργάνωση της Αυτογνωσίας	176
Θεωρίες Διατήρησης της Έννοιας του Εαυτού	177
Θεωρίες Αυτοσύγκρισης	178
<i>Θεωρία Ελέγχου της Αυτορρύθμισης</i>	178
<i>Θεωρία Αυτοανακολουθίας</i>	179
Θεωρίες Ατομικής Σύγκρισης	181
<i>Θεωρία της Κοινωνικής Σύγκρισης</i>	181
<i>Μοντέλο Διατήρησης της Αυτοαξιολόγησης</i>	182
Θεωρίες Ομαδικής Σύγκρισης	185
<i>Η Προσέγγιση της Κοινωνικής Ταυτότητας</i>	185
Αυτοεκτίμηση	188
Ανάπτυξη της Αυτοεκτίμησης	188
Συνέπειες της Αυτοεκτίμησης	190
<i>Ρύθμιση της Διάθεσης</i>	190
<i>Ναρκισσισμός</i>	190

Κίνητρα Εαυτού	192
Αυτοεξύψωση	193
<i>Στρατηγικές Ενίσχυσης του Προσωπικού Εαυτού</i>	193
<i>Στρατηγικές Ενίσχυσης του Κοινωνικού Εαυτού</i>	194
Πολιτισμικές Διαφορές στον Εαυτό και στην Ταυτότητα	197
Ατομικιστικοί και Συλλογικοί Πολιτισμοί	197
Διπολιτισμικότητα	199
Περίληψη Κεφαλαίου	200

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ

Προκατάληψη: Παλαιότερα και Σήμερα	206
Προκατάληψη, Διακρίσεις και Διομαδική Μεροληψία	206
Ρατσισμός	207
Σεξισμός	208
Άρρητη Προκατάληψη	211
Υπανθρωποποίηση	214
Κοινωνικός Αποκλεισμός	215
Ατομικές Διαφορές στην Προκατάληψη	219
Η Αυταρχική Προσωπικότητα	219
Προσανατολισμός Κοινωνικής Κυριαρχίας	219
Προκαταλήψεις και Αυτορρύθμιση	220
<i>Ρύθμιση της Προκατάληψης μέσω Διαδραστικού Διαλόγου</i>	221
Μειώνοντας την Προκατάληψη	221
Η Υπόθεση της Επαφής	221
Έμμεση Επαφή	226
Περίληψη Κεφαλαίου	232

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΙΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Θεωρίες Διομαδικών Σχέσεων	236
Οι Μελέτες του Sherif στην Καλοκαιρινή Κατασκήνωση	236
Η Θεωρία της Ρεαλιστικής Σύγκρουσης μεταξύ Ομάδων	237
Το Υπόδειγμα των Ελάχιστων Ομάδων	237
Το Μοντέλο Διαφοροποίησης Κατηγορίας	240
Η Θεωρία της Κοινωνικής Ταυτότητας	242
Η Θεωρία της Αυτοκατηγοριοποίησης	244
Η Θεωρία της Αυτοαγκυροβόλησης	245
Η Θεωρία Διαχείρισης του Τρόμου	246
Η Εξελικτική Θεωρία	248
Βελτίωση των Διομαδικών Σχέσεων	250
Το Μοντέλο της Κοινής Ενδοομαδικής Ταυτότητας	250
Διασταυρούμενη Κατηγοριοποίηση	255
Πολλαπλή Κατηγοριοποίηση	256
Περίληψη Κεφαλαίου	259

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

Θεωρίες Επιθετικότητας	264
Η Εξελικτική Προσέγγιση	265
Η Προσέγγιση της Κάθαρσης	265
Η Κοινωνική Προσέγγιση	266
<i>Γνωστικό Νεοσυνειρμικό Μοντέλο</i>	266
<i>Μοντέλο Μεταβίβασης της Διέγερσης</i>	268
<i>Θεωρίες Μάθησης της Επιθετικότητας</i>	268
Ατομοκεντρικοί Παράγοντες της Επιθετικότητας	274
Διαφορές Φύλου	274
Προσωπικότητα	275
Αλκοόλ	277
Περιβαλλοντικοί Παράγοντες της Επιθετικότητας	282
Φυσικό Περιβάλλον	282
<i>Θερμοκρασία</i>	282
<i>Συνωστισμός</i>	283
<i>Θόρυβος</i>	284
Κοινωνικό Μειονέκτημα	284
Πολιτισμικές Επιρροές	285
Άρση Αναστολών	286
Απεξαιρέωση	287
Μορφές Επιθετικότητας στην Κοινωνία	289
Ενδοοικογενειακή Βία	289
Σεξουαλική Επιθετικότητα	290
Τρομοκρατία	293
Περίληψη Κεφαλαίου	296

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΦΙΛΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Τι Είναι η Φιλοκοινωνική Συμπεριφορά;	302
Η Καταγωγή της Φιλοκοινωνικής Συμπεριφοράς	303
Εξελικτική Προσέγγιση	303
Κοινωνικοί Άγραφοι Κανόνες/Νόρμες	304
Προτυποποίηση	305
Περιβαλλοντικοί Παράγοντες της Παροχής Βοήθειας	308
Το Γνωστικό Μοντέλο των Latané και Darley	309
Το Φαινόμενο του Αμέτοχου Παρατηρητή	310
<i>Βασικές Διαδικασίες του Φαινομένου του Αμέτοχου Παρατηρητή</i>	312
Το Μοντέλο του Παρατηρητή-Εκτιμητή του Piliavin	317
<i>Σωματική Διέγερση</i>	317
<i>Χαρακτηρισμός της Διέγερσης</i>	317
<i>Υπολογισμός του Κόστους</i>	318
Ατομικά Χαρακτηριστικά του Παρατηρητή που Παρέχει Βοήθεια	322
Προσωπικότητα	322
Ικανότητα	323
Διάθεση	324

Ενσυναίσθηση-Αλτρουισμός	326
Διαφορές Φύλου στην Παροχή Βοήθειας	328
Ατομικά Χαρακτηριστικά του Αποδέκτη της Βοήθειας	328
Ομοιότητα	329
Υπαγωγή στην Ομάδα	330
Ελκυστικότητα	331
Ευθύνη για την Κακοτυχία	331
Λαμβάνοντας Βοήθεια από τους Άλλους	332
Περίληψη Κεφαλαίου	333

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΞΗ

Διαπροσωπική Προσέγγιση	337
Πότε και Γιατί Προσεγγίζουμε τους Άλλους;	338
<i>Ψυχολογικοί Παράγοντες της Διαπροσωπικής Προσέγγισης</i>	338
<i>Ατομικές Διαφορές στην Προσέγγιση των Άλλων</i>	339
Προβλήματα όταν Προσεγγίζουμε Άλλα Πρόσωπα	340
<i>Κοινωνικό Άγχος</i>	340
<i>Μοναξιά</i>	341
<i>Εξοστρακισμός</i>	343
Διαπροσωπική Έλξη	346
Παράγοντες της Έλξης Επικεντρωμένοι στον Στόχο	347
<i>Εξωτερικά Χαρακτηριστικά</i>	347
<i>Συνέπειες της Σωματικής Ελκυστικότητας</i>	349
<i>Ομοιότητα με τον Εαυτό</i>	351
<i>Συμπληρωματικά Χαρακτηριστικά</i>	355
<i>Αμοιβαιότητα</i>	356
Παράγοντες του Ατόμου που Προσεγγίζει	358
<i>Εξοικείωση</i>	358
<i>Άγχος</i>	359
<i>Σειρά Έκθεσης</i>	359
Διαδικτυακή Έλξη	360
<i>Εκφράζοντας τον Αληθινό Εαυτό μας</i>	362
<i>Αυτοπαρουσίαση στο Διαδίκτυο</i>	362
Περίληψη Κεφαλαίου	365

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΑΣ

Φιλία	368
Η Θεωρία της Κοινωνικής Εμβάθυνσης	369
Διαφορές Φύλου στις Φιλίες	370
<i>Οικειότητα</i>	370
<i>Σωματική Επαφή</i>	371
<i>Γιατί Υπάρχουν Αυτές οι Διαφορές Φύλου;</i>	371
Ερωτικές Σχέσεις	373

Είδη του Έρωτα	373
<i>Περιπαθής Έρωτας</i>	373
<i>Συντροφικός Έρωτας</i>	375
Η Ανάπτυξη της Πολιτισμικής Γνώσης για τον Έρωτα	377
Ικανοποίηση από τη Σχέση και Αίσθηση Δέσμευσης	380
Ικανοποίηση από τη Σχέση	380
<i>Κοινωνική Συναλλαγή και Ισοτιμία</i>	381
<i>Οικειότητα</i>	382
<i>Αντιλαμβανόμενη Απόκρυψη</i>	382
<i>Ερμηνεία</i>	382
<i>Κοινωνική Σύγκριση</i>	383
<i>Κοινωνικά Δίκτυα</i>	383
<i>Προσκόλληση</i>	383
<i>Η Θεωρία της Αλληλεξάρτησης</i>	386
<i>Γονικότητα</i>	386
Τι Καθορίζει αν μια Σχέση θα Διαρκέσει;	387
<i>Το Μοντέλο της Επένδυσης</i>	387
<i>Το Μοντέλο της Πρόβλεψης</i>	388
<i>Συνέπειες της Δέσμευσης</i>	389
<i>Η Κατάρρευση μιας Σχέσης</i>	389
Περίληψη Κεφαλαίου	392

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Εφαρμογές της Κοινωνικής Ψυχολογίας: Ιστορική Αναδρομή	396
Οργανισμοί	397
Ικανοποίηση από την Εργασία	397
Υγεία	400
Θεωρίες των Συμπεριφορών Υγείας	400
Προσεγγίσεις στην Αλλαγή των Συμπεριφορών Υγείας	401
Υπερβολική Κατανάλωση Αλκοόλ	402
Πρόληψη του AIDS και του HIV	404
Ανεκτικότητα	405
Πολυπολιτισμικά Προγράμματα Σπουδών	406
Αντιρατσιστικά Προγράμματα	409
Κατάρτιση στη Διαφορετικότητα	410
Παρεμβάσεις Βασισμένες στην Επαφή	410
<i>Συνεργατική Μάθηση</i>	411
<i>Φαντασιστική Επαφή</i>	412
Περίληψη Κεφαλαίου	413
<i>Γλωσσάριο</i>	417
<i>Βιβλιογραφικές Αναφορές</i>	429
<i>Ευρετήριο Κύριων Ονομάτων</i>	455
<i>Ευρετήριο Όρων</i>	465